
WHAT WE
LEAVE
UNSEEN

İKİNCİ KISIM

EŞİK 8

Görünmez Bıraktıklarımız

Geç gelen bir soru vardır.

Düşündüğümüzden çok daha geç.

Gençken hayata neyi elde edebileceğimizi sorarız.

Yetişkinken neyi elimizde tutabileceğimizi sorarız.

Ancak uzun yıllardan sonra kendimize farklı bir şey sormaya başlarız.

Artık burada olmadığımızda geriye ne kalacak?

Nadiren yüksek sesle dile getirilen bir sorudur.

Belki bizi rahatsız ettiği için.

Belki bizi şimdinin ötesine bakmaya zorladığı için.

Belki kimse kendi yokluğuyla yüzleşmeyi sevmediği için.

Yine de gelir.

Her zaman.

Er ya da geç gelir.

Uzun süre mirasın görünür bir şey olduğunu düşündüm.

Bir eser.

Bir şirket.

Bir ev.

Bir kitap.

Bir sonuç.

İşaret edilebilecek ve tanınabilecek bir şey.

Sonra zaman bana daha derin bir gerçeği gösterdi.

Bıraktığımız en önemli şeyler görülmez.

Envanterlerde yer almaz.

Bilançolara girmez.

İstatistiklere düşmez.

Yine de yaşamaya devam eder.

Hiç kitap yazmamış ve onlarca insanın hayatını değiştirmiş insanlarla karşılaştım.

Hiç büyük örgütler yönetmemiş ve bütün ailelerde silinmez bir iz bırakmış insanlar.

Hiçbir ansiklopedide yer almayacak ve yine de eylemlerinin sonuçları aracılığıyla var olmaya devam eden insanlar.

Bu keşif başarıya bakış biçimimi değiştirdi.

Çünkü başarı görülmeyi sever.

Hakiki miras ise çoğu zaman gölgede çalışır.

Anne babalarımızı düşünelim.

Öğretmenlerimizi.

Yalnızca birkaç ay tanıdığımız ve bizi onlarca yıl etkileyebilen bazı insanları.

Çoğu, bizim üzerimizdeki etkilerinden tümüyle habersizdir.

Konuştular.

Eylediler.

Yaşadılar.

Ve bir şey kaldı.

Bugün hâlâ süren bir şey.

İnsanlık tarihinin görünmez kısmı işte budur.

En büyüğü.

En az anlatılanı.

En güçlüsü.

Yıllar geçtikçe kendi seçimlerime farklı biçimde bakmaya başladım.

Artık kendime yalnızca şunu sormuyordum:

“Ne inşa ediyorum?”

Kendime şunu soruyordum:

“Ne aktarıyorum?”

Fark incedir.

Ama her şeyi değiştirir.

İnşa etmek şimdiyle ilgilidir.

Aktarmak gelecekle ilgilidir.

Ve gelecek her zaman tanıyamayacağımız insanlarla doludur.

Çocuklar.

Torunlar.

Okurlar.

Arkadaşlar.

Yabancılar.

Bir gün ardımızda bıraktığımız bir şeyle temas edecek insanlar.

Kim olduğumuzu bilmeyecekler.

Bütün ayrıntıları bilmeyecekler.

Ama bir sonuç alacaklar.

Ve o sonuç bizim yerimize konuşacak.

Meslek hayatım boyunca projelerin doğup yok oluşunu gördüm.

Şirketlerin büyüyüp değişmesini.

Pazarların dönüşmesini.

Teknolojilerin eskiyip geçersizleşmesini.

Kalıcı görünen her şey geçici olduğunu gösteriyordu.

Başlangıçta bu gerçek beni tedirgin ediyordu.

Sonra onu özgürleştirici bulmaya başladım.

Çünkü beni gerçekten kalıcı olanı başka yerde aramaya zorluyordu.

Ve kalıcı olan neredeyse hiçbir zaman sahip olduğumuz şeyle örtüşmez.

Aktardığımız şeyle örtüşür.

Bir cümle.

Bir ilke.

Bir örnek.

Bir jest.

Bir varlık biçimi.

Aktardığımız şey, ona eşlik etmek için artık orada olmadığımızda bile yolculuğunu sürdürür.

Başkalarının sözlerinde ya da davranışlarında, artık aramızda olmayan insanların parçalarını sıkça yeniden buldum.

Bir düşünme biçimi.

Bir duyarlılık.

Bir tür ironi.

Bir ders.

O anlarda bir şeyi anlıyordum.

İnsanlar tümüyle yok olmaz.

Onların bir parçası dünyada hareket etmeyi sürdürür.

Bir anı olarak değil.

Bir etki olarak.

Ve belki de kalıcılığın en hakiki biçimi budur.

Yaşla birlikte mirasımızın görünüşüyle ilgilenmeyi yavaş yavaş bırakırız.

Onun niteliğine daha çok dikkat ederiz.

Ne kadar büyük olduğu önemli değil.

Ne kadar gerçek olduğu önemli.

İçtenlikle aktarılan küçük bir gerçek, kibir için gerçekleştirilen büyük bir yapıdan daha uzun süre yaşayabilir.

Tarih bununla doludur.

Anıtsal eserler ufalanır.

İlkeler yolculuğunu sürdürür.

Yapılar değişir.

Değerler hayatta kalır.

Bu yüzden bugün her ilişkiyi bir tür ekim olarak görüyorum.

Neyin gerçekten büyüyeceğini asla bilemeyiz.

Hangi sözün kalacağını asla bilemeyiz.

Hangi jestin hatırlanacağını.

Hangi örneğin taklit edileceğini.

Yalnızca sahicilikle davranabiliriz.

Ve gerisini zamanın yapmasına izin verebiliriz.

Hayatın sonunda, sanırım pek azı zaferlerin tam sayısını hatırlar.

Pek azı ayrıntılı sonuçları hatırlar.

Pek azı unvanları hatırlar.

Birçoğu ise kendilerine nasıl davranıldığını hatırlar.

Nasıl karşılandıklarını.

Nasıl saygı gördüklerini.

Nasıl sevildiklerini.

Görünmez miras işte budur.

Fotoğraflarda görünmeyen.

Alkış yaratmayan.

Dikkat aramayan.

Yine de en uzun süre dayanan kısım odur.

Bugün geriye baktığımda, bir hayatın yalnızca gerçekleştirdiği şeyle ölçülmediğini anlıyorum.

Aynı zamanda başkalarında yaşamaya devam eden şeyle de ölçülür.

Aktardığımız fikirlerde.

Yardım ettiğimiz insanlarda.

Savunduğumuz haysiyette.

Yarattığımız güvende.

Uyandırdığımız cesarette.

Hepsi görünmez şeyler.

Hepsi gerçek şeyler.

Belki de hepsinin en gerçeği.

Çünkü zaman neredeyse her şeyi alıp götürdüğünde, görünmeyen şey kalacak.

Görünmez bıraktığımız şey.